

768 (300) EKT

ΕΚΘΕΣΙΣ

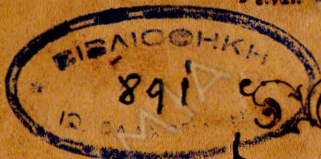
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ἡ

ΤΟ ΠΕΡΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ ΕΝ Τῷ ΙΕΡῶ ΝΑῶ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

ΖΗΤΗΜΑ.

« Ἀδελφοί μου ἀγαπῆτοι, Ἰβραῖτοι γίνεσθε, ἀμετα-
κίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάν-
» τότε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενός ἐν
» Κυρίῳ. » (Παῦλος Κορ. Δ'. ἐπισ.)
« Ἀνδριάς μὲν ἐπὶ βίβρατος σπουδαῖος δὲ ἀνὴρ ἐπὶ
» καλῆς προαιρέσεως ἐστίν, ἀμετακίνητος δεφίλει
» εἶναι. » (Σωκράτης)

Handwritten signature in cursive script.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΠΙΣΤΗΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Β. ΜΩΡΑΪΤΙΝΗ.

(ΕΝ ΟΔῶ ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ καὶ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ.)

1863.

ΕΚΘΕΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΠΑΥΣΤΕΡΟΝ

ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΕΤΑΡΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΩΝ

ΕΝ ΤΩ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΤΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΟΛΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΑΠΟ ΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η. Β. ΚΑΡΑΪΩΝΗ

(ΕΝ ΟΔΩ ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ 21 ΝΑΥΠΛΙΟΥ)

1883

268 (306)

ΕΚΤ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ἡ

ΤΟ ΠΕΡΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ

ΕΝ Τῷ ΙΕΡῶ ΝΑῶ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

ΖΗΤΗΜΑ.

« Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετα-
» κίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάν-
» ποτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν
» Κυρίῳ. » (Παῦλος Κορ. Α'. ἐπισ.)

« Ἀνδριάς μὲν ἐπὶ βίβρωσι σπουδαῖος δὲ ἀνὴρ ἐπὶ
» καλῆς προαιρέσεως ἐστὼς, ἀμετακίνητος ὀφείλει
» εἶναι. » (Σωκράτης)

ΑΘΗΝΑΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Β. ΜΩΡΑΙΤΙΝΗ.

(Ὁδὸς ἀγίου Μάρκου καὶ Μιλτιάδου).

1863.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΔΗΜΑΡΧΟΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

« Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμετα-
» κίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάν-
» τοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν
» Κυρίῳ. » (Παῦλος Κορ. Α'. ἐπισ.)

« Ἀνδρίας μὲν ἐπὶ βάσεως σπουδαῖος δὲ ἀνὴρ ἐπὶ
» καλῆς προαιρέσεως ἑστὼς, ἀμετακίνητος ὀφείλει
» εἶναι. » (Σωκράτης)

Κύριε Δήμαρχε!

ΤΗΝ 26 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου δύο ἐκ τῶν πέντε Συμ-
βούλων τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὁ Ἰωάννης Δραγούμης, καὶ ὁ Νι-
κόλαος Κοδρικᾶς, ἔγραψαν πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐξῆς ἀναφορὰν.

« Μὴ ληθόντες ἕως σήμερον τὴν παραίτησιν ἡμῶν ἦν κατ'
ἐπανάληψιν δις ἐξητήσαμεν, εἰδοποιοῦμεν ὑμᾶς, Κύριε Δήμαρ-
χε, ὅτι ἀποχωροῦμεν ὡς Σύμβουλοι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδό-
χου Πηγῆς· διότι, ἂν μὲν παρανομοῦμεν καὶ ἀντιφάσκωμεν εἰς
τὰ πράγματα, κατὰ τὸ κοινοποιηθὲν ἡμῖν ἐγγράφον τοῦ ἐπὶ
τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, δὲν πρέπει νὰ μένωμεν ἐν
τῷ Ναῷ· ἂν δὲ σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον καὶ μὲ τὰ πράγματα
ἐξεπληρώσαμεν τὸ καθήκον μας, φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ μᾶς
εἴπη ἡ Δημοτικὴ τοῦλάχιστον Ἀρχὴ ὅτι δὲν παρηνομήσαμεν.

Τὰς πράξεις ἡμῶν καὶ ἐκεῖνας τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν
παραδίδομεν μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν δημοσιότητα· καὶ ἡ κοινὴ
γνώμη, ὁ ἀλάνθαστος οὗτος Κριτής, ἅς ἀποφανθῆ. »

Εἰς τὴν ἀναφορὰν ταύτην δὲν ἀπηντήσατε, Κύριε Δήμαρχε,
οὔτε ἐγγράφως, οὔτε προφορικῶς, καὶ ἐτήρησατε σιωπὴν.

Κατὰ γνωστὸν νομικὸν ἀξίωμα· « ὁ σιωπῶν οὐ δοκεῖ ὁμο-
λογεῖν, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἀρνεῖται », πότερον ὅμως οὐκ ἀρνεῖται
ὁ Κ. Δήμαρχος Ἀθηναίων σιωπῶν ὅτι σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον

καὶ μὲ τὰ πράγματα ἐξεπληρώσαμεν τὸ καθήκον ἡμῶν ἐφ' ὅσον χρόνον διετελέσαμεν ὡς Σύμβουλοι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς; ἢ ὅτι παρηνομήσαμεν ἀντιφάσκοντες καὶ εἰς τὰ πράγματα; οὐδ' ἕτερον τούτων ὁμολογεῖτε ἢ ἀρνεῖσθε Κύριε Δήμαρχε διὰ τῆς σιωπῆς ὑμῶν. Διὰ ταῦτα ἀναγκάζομαι νὰ ἐκθέσω σήμερον πρὸς ὑμᾶς τὰ γεγονότα ὑφ' ὅλας ἅς διήλθον σκανδαλώδεις φάσεις, καὶ νὰ δημοσιεύσω τὴν Ἐκθεσιν ταύτην. Πρὸς ὑμᾶς δὲ, Κύριε Δήμαρχε, ἅμα δὲ καὶ πρὸς τὸ Κοινὸν διὰ τῆς παρουσίας Ἐκθέσεως ἀποτεινόμενος, θέλω ἐκθέσει ἱστορικῶς μόνον, ἀλλὰ μετὰ παρρησίας καὶ θάρρους τὰ πράγματα. «Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ»· γινώσκω δὲ ὅτι, τινὲς θέλουν καὶ πάλιν ὀργισθῆ· αὐτοὶ ἅς ὄφονται διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ σκάνδαλα, «Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται». «Ὁ γὰρ ἐάν σπεῖρη ἄνθρωπος τοῦτο καὶ θερίσει» (κατὰ τὸν Παῦλον) ὃν ἀκούομεν λέγοντα. «Στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης». Πρέπει νὰ βασιλεύσῃ ἡ ἀλήθεια, πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ δίκαιον. «Ἐν παντὶ δεῖ καιρῷ τὸ δίκαιον ἐπικρατεῖν» (Μένανδρος). Τοσαῦτα δὲ καὶ ἔγραψαν καὶ ἐλάλησαν καθ' ἡμῶν, ὥστε ἡ σιωπὴ οὐδὲν πλεονώφελει, ἀλλὰ θρασυτέρους αὐτοὺς κατεργάζεται· «αἰδῶς γὰρ ἐν κακοῖσιν οὐδὲν ὠφελεῖ ἢ γὰρ σιωπὴ τῷ λαλοῦντι σύμμαχος».

(Σοφοκλῆς)

Ἰδοὺ τῶν Πραγμάτων ἡ ἔκθεσις.

Μόλις ἀναλαβόντας, Κύριε Δήμαρχε, τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἐπέστειλε πρὸς ἡμᾶς ἔγγραφον ἀναγγέλλον τὸν διορισμὸν τετάρτου Ἐφημερίου ἐν τῷ εἰρημένῳ Ναῷ. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο λαβόντες καὶ συνελθόντες καὶ συσκεφθέντες ἐν Συνεδριάσει, συνετάξαμεν Πρακτικὸν (διὰ Πρακτικῶν ἀπεφασίζαμεν τὰ σπουδαιότερα τῶν ἀντικειμένων) καὶ ἐκοινοποιήσα-

μεν μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἀντίγραφον, ἔχον οὕτως.

« Σήμερον τὴν 1 Φεβρουαρίου 1863 ἐν Ἀθήναις, συνελθόντες οἱ Σύμβουλοι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἵνα λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ χθεσινήν ἡμερομηνίαν ἐπισταλὲν αὐτοῖς ἔγγραφον, δι' οὗ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κοινοποιεῖ ὅτι ἐδιώρισε, κατ' αἴτησίν των, τέταρτον Ἐφημέριον εἰς τὸν εἰρημένον ἱερὸν Ναὸν μετὰ διάσκεψιν ἰκανὴν ἀπεφάσισαν τὰ ἐξῆς.

Ἐπειδὴ οἱ νῦν ὑπάρχοντες τρεῖς Ἐφημέριοι τῆς Ἐκκλησίας ἀρκοῦσιν εἰς εὐπρόσδεκτον ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερῶν αὐτῶν καθηκόντων τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, ἂν πεισθῶσιν οἱ τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας πρὸ μικροῦ ἀναλαβόντες Σύμβουλοι περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τετάρτου Ἐφημερίου, ὃν αὐτοὶ δὲν ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, θέλουσιν τότε παρακαλέσει τὴν Σεβασμιότητά του ἵνα διορίσῃ τὸν κατάλληλον. »

Οἱ Σύμβουλοι

I. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

ΕΜΜ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

N. ΚΟΔΡΙΚΑΣ.

B. N. ΜΕΤΑΞΑΣ.

N. ΚΙΤΣΙΚΗΣ,

Ἡ Σεβασμιότης του ἔκρινεν ἀναγκαῖον ν' ἀπαντήσῃ πρὸς ἡμᾶς διὰ τοῦ ἐπομένου ἐγγράφου.

Ἀριθ. 440.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Φεβρουαρίου 1863.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν.

Πρὸς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ
τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 1 ε.μ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 1 ἐγγράφου ὑμῶν γνωστοποιούμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ἀρκοῦσιν

οἱ ἐνυπάρχοντες ἱερεῖς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τῆς ἱεραῆς καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καθηκόντων, δὲν εἶναι τῆς ὑμετέρας ἀρμοδιότητος. Κατὰ συνέπειαν οὖν δὲν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν οὔτε τὸ ἀπότπασμα τῶν πρακτικῶν ὑμῶν, οὔτε αὐτὴν τὴν πρότασίν σας ἀπεναντίας ἀξιούμεν ἵνα ἦ ἐλεύθερος ὁ διορισθεὶς Δημήτριος Κωνσταντινίδης Οἰκονόμος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἱεραῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ.

Δραττόμεθα ἐν ταῖς περιστάσεσι μάλιστα ταύταις, ὡς πνευματικὸς Πατήρ, ἵνα ὑπομνήσωμεν ὑμῖν ὅτι, ἐν τῇ ἐνότητι τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀπὸ δούλοι κατέστημεν ἐλεύθεροι καὶ ἀτενίζομεν εἰς ἔνδοξον μέλλον. Ἄν τὴν ἀρχὴν ταύτην παραγνωρίζωμεν παραβλέποντες αὐτὴν, καὶ ἀντιλέγοντες εἰς τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρχιερέων μας, ἀναγνωρίσατε μόνοι ὑμεῖς, εἰς ποίας καὶ ὁποίας περιπετείας προετοιμαζόμεθα.

✠ ΑΘΗΝΩΝ ΘΕΟΦΙΛΟΣ.

Σχολίων ἀνάγκη δὲν ἔχει τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο ἀντικείμενον τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ Μακαρίου Θεοῦ.» (Παῦλος.)

Ἐδραῖαν ἔχοντες τὴν συνείδησιν τῶν καθηκόντων ἡμῶν καὶ εἰς τὰς ἱεραῆς τῆς Ἐκκλησίας παραδόσεις ὑπέεικοντες ἵνα ὑπηρετήσωμεν τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς κατὰ τὸ ἐνὸν ἡμῖν, ἐξέθεσαμεν ἐν ὀλίγοις πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην τὰ εὐσεβῆ αἰσθήματα, παρ' ὧν ἐμπνεόμενοι παρεκαλέσαμεν καὶ ἐμμίναμεν ἵνα μὴ προστεθῇ τέταρτος εἰς τὸν ἱερόν Ναὸν Ἐφημέριος. Ἴδού ἡ ἐκθεσίς μας.

Ἀριθ. 3.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Φεβρουαρίου 1863.

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Ἀθηνῶν.

Σεβασμιώτατε.

Παρακληθέντες νὰ ἀναλάβωμεν τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ ἱεροῦ

Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ φρονοῦντες, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν παραδεγεγμένα τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ὡς Σύμβουλοι, ἀντιπροσωπεύοντες ἐνοριακὴν Κοινότητα καὶ ἰστάμενοι, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων μας, μεταξύ Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν, εἶχομεν ἀνωτέραν τινὰ ἐντολὴν καὶ διακονίαν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Ναοῦ· δὲν ἐνομίσαμεν ἑαυτοὺς ἀναρμοδίους εἰς τὸ νὰ ὑποβάλωμεν εὐλαβῶς πρὸς τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα μίαν πεποιθήσιν ἡμῶν, ἣν καὶ ἤδη γράφοντες ἔχομεν, ὅτι οἱ νῦν ὑπάρχοντες τρεῖς Ἐφημέριοι ἀρκοῦσιν, καὶ ὅτι, ἂν περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τετάρτου πεισθῶμεν, προϊόντος τοῦ χρόνου, θέλομεν παρακαλέσει τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἵνα διορίσῃ τὸν κατάλληλον. Δὲν ἐπιστεύσαμεν δὲ, ὅτι ἡ πεποιθήσις ἡμῶν αὕτη ἡδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὸ τῆς Β τοῦ ἰσταμένου ἔγγραφον, δι' οὗ, ἔδοξε τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ἵνα ἐπιστείλῃ ἡμῖν ταῦτα αὐτὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ἀρκῶσιν οἱ ἐνυπάρχοντες ἱερεῖς δὲν εἶναι τῆς ὑμετέρας ἀρμοδιότητος· κατὰ συνέπειαν οὖν δὲν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, οὔτε τὸ ἀπόσπασμα τῶν Πρακτικῶν ὑμῶν, οὔτε αὐτὴν τὴν πρότασίν σας.»

Καὶ λόγος μὲν οὐδ' εἶς περὶ τῆς μὴ ἀρμοδιότητός μας ταύτης φαίνεται ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ἔγγραφῷ· ἐλεγγόμεθα δὲ «ὡς ἀντιλέγοντες εἰς τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρχιερέων» καὶ ὡς ἐκ τούτου «εἰς ποίας καὶ ὁποίας περιπετείας προετοιμαζόμεθα»· καὶ ὁ μὲν ἔλεγχος βαρὺς· ἀλλὰ περιορισθῶμεν ἐν ὀλίγοις εἰς τὸ περὶ ἀρμοδιότητος τῶν Συμβούλων ζήτημα.

Πάντες ὁμολογοῦμεν, καὶ πολλάκις ἠγέρθη εὐσεβῶν φωνῆ περὶ τῆς πενιχῆς καὶ ὅλως ταπεινωτικῆς καταστάσεως τῶν Ἐφημερίων. Νοῦν ἐπτερωμένον πρὸς τὰ Θεῖα, διάνοιαν ἀληθοῦς λατρείας ἀπαιτεῖ ὁ ἄκρος Ἀρχιερεὺς τῆς Ἐκκλησίας· δυσπρόσιτος ὅσῳ τὸ δυνατόν εἰς τὰς τοῦς λογισμοὺς ἐπιθολούσας κοσμικὰς ἀνάγκας καὶ φαιδρῶς πρὸς τὰ Θεῖα ἀτενίζων, ὁ λειτουργὸς τοῦ Ἰψίστου δέον νὰ εἰσέρχεται ἐν τόπῳ ἔνθα τρέμουσι περιεπτάμενα τὰ Χερουβίμ καὶ τὰ Σεραφίμ· πᾶσαν δὲ τὴν περι-

σπῶσαν καὶ τὸν νοῦν πρὸς τὰ κάτω καθέλκουσαν βιωτικὴν μέριμναν, πρέπει ὅσον οἶόν τε ν' ἀποβάλῃ ὁ τοῦ Κυρίου λειτουργός, ἂν ἄληθῶς ἔλαβε διὰ τῆς χειροθεσίας χάρισμα ἐξ Οὐρανοῦ εἰδικόν.

Εἰς τὰς ἱεράς ταύτας παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ὑπέκοντες καὶ τὸ ἐνὸν ἡμῖν τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς ὑπηρετοῦντες, δὲν συναινοῦμεν εἰς τὴν προσθήκην τετάρτου Ἐφημερίου, καθὼ συνεπιφέρουσαν ἐλάττωσιν τῶν πόρων, ἐξ ὧν τὰ ἀναγκαῖα ἀπολαμβάνουσι σήμερον, πρὸς ἄνετον ὁπωσοῦν βίον οἱ τρεῖς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Ἐφημέριοι, οἵτινες καὶ ἐπαρκῶσιν, ὡς εἶπομεν, εἰς τὰ ἱερά αὐτῶν καθήκοντα.

Ὑπηρετοῦντες τὸν ἱερόν Ναόν, τὴν ὁρατὴν δηλαδὴ Ἐκκλησίαν, οὐδαμῶς παρεγνωρίσαμεν τὴν ἐν τῇ πνευματικῇ Ἐκκλησίᾳ Ἐπισκοπικὴν ἀρμοδιότητα τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος. Γινώσκουμεν δὲ καλῶς ὅτι καὶ τὸν ἐθνισμόν καὶ τὴν γλῶσσαν ἡμῶν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐκ τῆς δουλείας διέσωσεν· ἀλλὰ γινώσκουμεν ἐπίσης ν' ἀποδίδωμεν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

Τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος εἰπευθέστατοι

οἱ Σύμβουλοι κ. λ. π.

Γμμ. Φωτιάδης, Ι. Δραγούμης, Ν. Κοδρικᾶς, Βασίλειος

Ν. Μεταξᾶς, Ν. Κιτσιῆς.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐκθέσεως παρατηρεῖτε Κύριε Δήμαρχε, ὅτι συνωδὰ πρὸς τὰ παραγγέλματα τῆς Ἐκκλησίας ἐζητήσαμεν ἵνα οἱ ὑπηρετῆται αὐτῆς οἱ τὰ πνευματικὰ ἐργαζόμενοι, ἀνέτως ὁπωσοῦν προσπορίζωνται τῶν ἀναγκαίων, ἂν οὐχὶ καὶ μετὰ ἀφθονίας, καθὰ παραγγέλλει ὁ θεῖος Χρυσόστομος. «Δεῖ μετὰ ἀφθονίας ἐπιρρέειν τοῖς Διδασκάλοις τὴν τῶν ἀναγκαίων χορηγίαν, ἵνα μὴ κάμνωσι, μήτε ἐκλύωνται, μηδὲ περὶ τὰ μικρὰ σχολάζοντες τῶν μεγάλων ἀποστερῶσιν ἑαυτοὺς, ἵνα τὰ πνευματικὰ ἐργάζωνται μηδένα τῶν βιωτικῶν ποιούμενοι λόγον.»

Ἄλλ' εἰς οὐδὲν τὰ διδάγματα τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας

ἐλογίσθησαν· τὰ εὐσεβῆ ἡμῶν αἰσθήματα καὶ αἱ νόμιμοι ἐν-
στάσεις περιεφρονήθησαν· ὁ δὲ Ἱερεὺς παρηγγέλη ὑπὸ τῆς ἐξ-
ρᾶς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν νὰ ἐγκατασταθῆ δι' ὅλων τῶν μέ-
σων ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς· καὶ δὴ «Στρατεύων
τὴν καλὴν στρατείαν» καὶ «Σπουδάζων ἑαυτὸν δόκιμον
παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον καὶ ὀρθοτομοῦντα
τὸν λόγον τῆς ἀληθείας» ὁ Ἱερεὺς Δημήτριος Κωνσταντινίδης,
παρέστη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, εἰσήλασεν εἰς τὸ
Θυσιαστήριον, οὐδόλως παρ' ἡμῶν ἀναγνωριζόμενος. Ἦνεχόμεθα
δὲ αὐτὸν ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλας ἡμέρας, οὐδὲ λόγον εἰπόντες
αὐτῷ ἵνα μὴ τὰ σκάνδαλα ὑπερπλεονάσωσιν ἐν τῷ Οἴκῳ τῆς
εἰρήνης, εἰς ὃν εἰσῆλθεν ὁ Πρεσβύτερος κρατῶν τὴν δάδα τῆς
διχονοίας. Τὴν ἀνοχὴν μας ταύτην τὴν χριστιανικὴν ἀδυναμίαν
ὑπολαβὼν ὁ ἱερεὺς, συνετάχθη καὶ συνειργάζετο ἐν κρυπτῷ καὶ
παραβύστῳ ἐναντίον ἡμῶν μεθ' ἐνὸς τῶν πρώην Ἐπιτρόπων τῆς
Ἐκκλησίας καὶ μετὰ τοῦ δεξιῦ Ὑάλτου, τὴν δυσφημίαν ἡ-
μῶν δημιουργοῦντες. Τοὺς τοιοῦτους δὲ ἐπικινδυνότερους
τῶν ψευδομένων ὀνομάζει ἡ ἱερὰ Κατήχησις, ἣν οὐδὲ ἄκρω τῷ
δακτύλῳ ἐגעύσατο ὁ ἱερεὺς Δημήτριος Κωνσταντινίδης «Ὁ
Θεὸν ὁμολογῶν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνούμενος» (Ἡσαΐας).

Τὴν 1ην Μαρτίου λαβὼν τὴν *Ἀγιαστοῦραν*, ἀποτρεπόντων
μὲν τοῦτο καὶ τῶν τριῶν Ἐφημερίων τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ ῥήτην
δὲ διαταγὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου (ὡς αὐτὸς ὁ
Παπᾶ Δημήτριος εἶπεν ἡμῖν μετὰ ταῦτα ἐρωτηθεὶς) περιῆλθε
τὰς οἰκίας τῆς ἐνορίας ἵνα, λόγῳ μὲν, ἀγίασῃ τοὺς ἐνορίτας,
πραγματι δὲ, διεγείρῃ καὶ ἐρεθίσῃ καθ' ἡμῶν τὰ πνεύματα καὶ
κλονίσῃ τὰς συνειδήσεις τῶν ἀπλουστέρων ἐνοριτῶν, διὰ τὴν
ἀσέβειαν ἡμῶν τῶν Συμβούλων, τοῦ νὰ μὴ δεχώμεθα τὸν καλὸν
αὐτὸν ἱερέα, τὸν ἐνάρετον Διδάσκαλον, τὸν *Κομματάρχη* οἶον
μᾶς ἐσύστησαν αὐτὸν ἄλλοθεν, ἵνα πείσωσιν ἡμᾶς νὰ τὸν δε-
χθῶμεν.

Ταῦτα διανοεῖτο καὶ διέπραττεν ὁ ἐν λόγῳ Ἱερεὺς «ὁ ἔχων μόρ-

φώσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένος, ἢ (Παῦλος).

Ἡ δὲ ἱερὰ Μητρόπολις Ἀθηνῶν σιγήσασα ἐπὶ μῆνα ὑλόκληρον ἀφ' ἧς ἐγράψαμεν τὸ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου ἔγγραφο, καὶ θεωρούσα ὅτι, οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται τοῦ τεταρτου Ἐφημερίου τὸ ζήτημα, ἐπέστειλε τὴν 8 Μαρτίου πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους Ἐφημερίους τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τὸ ἐξῆς ἔγγραφο.

Ἄριθ. 508.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Μαρτίου 1863.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ.

Πρὸς τοὺς Πρεσβυτέρους Μάρκον Μοσχάτον, Ἰωάννην Ἰσιδώρου καὶ Γεώργιον Ἀναστασίου, Ἐφημερίους τοῦ ἱεροῦ

Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Μετὰ θαθείας ἡμῶν λύπης πληροφορούμεθα, ὡς μὴ ὠφειλεν, ὅτι τὸν διορισθέντα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 400 ἐγγράφου ἡμῶν συνεφημερίόν σας Δημήτριον Κωνσταντινίδην, δὲν ἀποδέχεσθε ὡς τοιοῦτον ζητήσαντα δὲ ἵνα λάβῃ τὴν ἐβδομάδα του ἀπεπέμφατε αὐτὸν δι' ἀπειλῶν, οὐδόλως συλλογιζόμενοι ὅτι περιφρονῶντες οὕτω τὴν διαταγὴν ἡμῶν ὑποπίπτετε κακῆ μοίρᾳ εἰς τὰς τῶν ἀπειθούτων ποινάς.

Ἐπιεικῶς ὅθεν φερόμενοι καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ προδῶμεν εἰς δυσάρεστα μέτρα, σᾶς προσκαλοῦμεν διὰ τελευταίαν φορὰν ἵνα ἀποδεχθῆτε αὐτὸν τοῦ λοιποῦ ὡς συνεφημερίόν σας, χορηγοῦντες αὐτῷ οὐ μόνον τὴν σειρὰν τοῦ Ἱερατεῦσαι τὴν ἐλευσομένην ἐβδομάδα καὶ λαμβάνειν μέρος εἰς ἀπάσας τὰς ἐν τῇ ἐνορίᾳ τυχούσας ἱεροπραξίας, ἀλλὰ καὶ ν' ἀποδώσῃτε αὐτῷ τὸ ἀναλογοῦν μέρος τῶν τυχηρῶν δικαιωμάτων ἀφ' ἧς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του. Ἄλλως, ἐστὲ βέβαιοι ὅτι, καίτοι ἄκοντες, θέλομεν ἐνεργῆσαι καθ' ὑμῶν ὅτι ὁ νόμος καὶ οἱ ἱεροὶ Κανόνες κατὰ τῶν ἀπειθούτων διακελεύουσιν, καὶ πρὸς γινῶσιν ὑμῶν ».

† Ἀθηνῶν Θεόφιλος.

Τὸ ἀρχιερατικὸν τοῦτο ἔγγραφον ἐκοινοποίησαν πρὸς τοὺς Συμβούλους οἱ Ἐφημέριοι, ὡς ἔχοντες παραγγελίαν ῥητὴν νὰ μὴ δεχθῶσι τέταρτον Ἐφημέριον ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς των. Συνελθόντες λοιπὸν πάλιν καὶ σκεφθέντες ἐν Συνεδριάσει, ὅτι καθήκον ἡμῶν ἦτο νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὰ νόμιμα καὶ τὰ ἀρεστά τῷ Κυρίῳ, οὐδόλως εἰς πρόσωπα ἐμβλέποντες, ἀλλὰ μετὰ παρρησίας λαλοῦντες· ἀφ' ἐτέρου δὲ καθήκον εἶχομεν καὶ νὰ προστατεύσωμεν τοὺς Ἐφημέριους τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τῶν ὁποίων ὁ Παπᾶ Δημήτριος δεινῶς ἐξανέστη καὶ ἐμάχητο, οὐδόλως ἀκούων τὸν μέγαν Ἀπόστολον λέγοντα· «Δούλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἦπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκαχον»· ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ γράψωμεν πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην, πρὸς ὃν κατήγγειλε ψευδῶς τοὺς Ἐφημέριους ὁ εἰρημένος Ἰερεὺς, ὡς ἀπειλήσαντας καὶ ἀποπέμφαντας αὐτὸν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ κατωτέρω ἔγγραφον. Εἶπομεν δὲ τὴν ἐπιούσαν, καὶ τότε μόνον πρῶτην φοράν ἐλαλήσαμεν πρὸς τὸν Παπᾶ Δημήτριον ν' ἀποχωρήσῃ τῆς Ἐκκλησίας, διότι δὲν ἀναγνωρίζομεν αὐτὸν ὡς Ἐφημέριον. Ἀλλ' αὐτὸς καὶ πάλιν ἐξηκολούθει ἐρχόμενος καὶ μένων σκανδαλωδῶς ἐν τῷ Ἱερῷ.

Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον τῶν Συμβούλων.

Ἀριθ. 10.

Ἐν Ἀθήναις τῆν 8 Μαρτίου 1863.

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν.

Οἱ εὐλαβέστατοι Ἐφημέριοι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐκοινοποίησαν ἡμῖν τὸ ὑπὸ σημερινῆν ἡμερομηνίαν ἔγγραφον, δι' οὗ ἡ ἱμετέρα Σεβασμιότης γνωστοποιεῖ αὐτοῖς ὅτι, «μετὰ βαθείας λύπης πληροφορεῖται, ὅτι τὸν διορισθέντα συνεφημέριον αὐτῶν Δημήτριον Κωνσταντινίδην δὲν ἀπεδέχθησαν ὡς τοιοῦτον· ζητήσαντα δὲ νὰ λάβῃ τὴν ἐβδομάδα του, ἀπέπεμψαν αὐτὸν δι' ἀπειλῶν κλπ. »

Και ἡμεῖς βαθεῖαν ἠσθάνθημεν λύπην, ἀλλὰ καὶ ἐξεπλάγη-
μεν ἐνταυτῷ Σεβασμιώτατε Ἱεράρχα, ἀναγνόντες τὸ ἔγγραφον,
καὶ τὰς ἐντόνους ἀπειλὰς, καὶ τὰ αὐστηρὰ μέτρα, καὶ τὰς ἄλ-
λας ποινὰς, ὅσαι ἐπικρέμανται, κατὰ τοὺς ἱεροῦς Κανόνας, τοῖς
ἀπειθοῦσιν Ἱερεῦσι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἂν δὲν ἀποδεχθῶσι,
κατὰ τὸ ἔγγραφον, τὸν Δημήτριον Κωνσταντινίδην καὶ δὲν ἀπο-
δώσωσι μάλιστα αὐτῷ καὶ τὰ τυχηρὰ δικαιώματα ἀπὸ τῆς ἡμέ-
ρας τοῦ διορισμοῦ του.

Καὶ ἐλυπήθημεν μὲν, διότι ἐσφαλμένως τὰ πάντα ἀνηγγέλ-
θησαν πρὸς τὴν Ἰμετέραν Σεβασμιότητα, ἐξεπλάγημεν δὲ ἐπὶ
τῇ μεμελετημένῃ τροπῇ ἣτις δίδεται ἤδη εἰς τὸ περὶ τετάρτου
Ἐφημερίου ζήτημα, μετὰ παρέλευσιν ὀλοκλήρου μηνὸς ἀφ' ἧς
ἐγράψαμεν πρὸς τὴν Ἰμετέραν Σεβασμιότητα τὸ τῆς 6 Φε-
βρουαρίου ἔγγραφόν μας.

Καὶ οἱ μὲν Ἱερεῖς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς οὔτε ἠπέιλησαν, οὔτε
ἀπέπεμψαν τὸν ἀποσταλέντα τέταρτον Ἐφημέριον, καίτοι
σκανδαλωδῶς ἐπιμένοντα εἰς τὸ νὰ εἰσέλθῃ οὐχὶ διὰ τῆς θύρας
εἰς τὴν Αὐλὴν τῶν προβάτων. Οἱ δὲ Σύμβουλοι τῆς Ἐκκλησίας,
καίτοι γινώσκοντες καλῶς καὶ μὲ τίνας ὁ ἀποσταλεὶς Ἐφημέ-
ριος συνετάσσετο, καὶ τίνα μετεχειρίζετο μέσα ἵνα διὰ παντὸς
τρόπου ἐκδιᾶσῃ τὴν ἐν τῷ Ναῷ παραδοχὴν του· ἀνεχόμενοι ὁ-
μως ἐπὶ μῆνα ὀλόκληρον τὰ γινόμενα ἤλπισαν, ὅτι ἐπὶ τέλους
ὁ Κύριος Δημήτριος Κωνσταντινίδης ἤθελεν ἐνόση καὶ συναι-
σθανθῆ ὅτι τοιαῦτα μέσα δὲν εἰσάγουσιν ἐν τῷ Ναῷ τὸν λει-
τούργον τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ πόρρω βάλλουσιν αὐτὸν τοῦ Θεσια-
στηρίου.

Ἐνὸς μὲν ἰστάμεθα ἐν τῷ Ναῷ ὡς Σύμβουλοι, ὄργανα δηληθῆ
οὐχὶ ἄφωνα καὶ παθητικά, δὲν θέλομεν ἀνεχθῆ τὰ σκάνδαλα,
οὐδὲ θέλομεν ἐπιτρέψει νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ Οἴκῳ τῆς Εἰρήνης ὁ
Ἱερεὺς, φέρων, ἀντὶ λάμπιν φωτὸς ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων
ὅπως ἴδωσιν αὐτοῦ τὰ καλὰ ἔργα, τὴν δάδα τῆς διχονοίας· δὲν
θέλομεν ἐπιτρέψει ὡς χριστιανοὶ, ὁ Ἱερεὺς, ὁ ὑπρέτης οὗτος τοῦ

Θυσιαστηρίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδεμία ἐχθρευούσης καρδίας προσφορά ἔχει χώραν, νὰ εἰσέλθῃ μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων».

Τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος εὐπειθέστατοι. Οἱ Σύμβουλοι.

Ἐμμ. Φωτιάδης, Ι. Δραγούμης, Ν. Β. Κοδρικᾶς. Βασίλιος Ν. Μεταξᾶς, Ν. Κιτσιῆς».

Τὴν ἐπιύσασαν, ἀφ' ἧς ἐγράψαμεν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφο, ἦτοι τὴν 9 Μαρτίου, διεδραματίσθη ἡ ἐλεεινὴ ἐκείνη σκηνή, ἀφ' ἧς ἀποστρέφω τὸ πρόσωπον. Ἐτρέξαμεν δὲ καὶ μέγιστον τῆς ζωῆς μας κίνδυνον τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὡς βλέπετε, Κύριε Δήμαρχε, εἰς τὴν ἐν ἀντιγράφῳ προσηρητημένην ἐνταῦθα ἐκθεσίῳ μας πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργεῖον. (α).

(α). Ἀριθ. 11.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Μαρτίου 1863.

Πρὸς τὸν Κύριον ὑπουργὸν τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Κύριε Ὑπουργέ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν παραστάς χθὲς ἐν τῇ κηδεῖα τοῦ ἱερέως Ἰσιδώρου Καπούλια, ἐν Νεαπόλει, ἐξεπλήρωσε τὴν μεγίστην πασῶν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου ἐντολήν. «Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ ἐὰν ἀγάπην ἔχετε ἐν ἀλλήλοις.» καὶ ἔγνωσαν πάντες οἱ περιεστῶτες ὅτι ἀληθὴς τοῦ Ἰησοῦ μαθητὴς ἐστὶν ὁ Ἱεράρχης.

Μετ' ὀργῆς ἄμα καὶ θυμοῦ ἀκράτου, μόλις ἐκ τοῦ φέροντος αὐτὸν ὀχλήματος καταβάς, λέγει πρὸς τοὺς παραμένοντας Ἐφημερίους τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, οὕτινος πρὸ μηνὸς διατελοῦμεν Σύμβουλοι, χλευάζων ἡμᾶς, «ποῦ εἶναι οἱ Ἐπίτροποι σας (ὠνομάσας μάλιστα καὶ δύο ἐξ ἡμῶν) νὰ βάλλουν τὸ ὠμοφρόριόν μου; «ἢ αὐτοὶ ἢ ἐγὼ παραιτοῦμαι». πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα προσέθηκε, μὴ ἐμπρέποντα Ἀρχιερεῖ, ἀγύρας πρὸς τοὺς ἄλλοις, καὶ τυχοδιώκτας καλέσας ἡμᾶς, ὥστε καὶ τὸ πλῆθος θαυμάζειν διὰ τὴν τοσαύτην καταφοράν, καὶ πάντες μετ' ἐκπλήξεως ἡρώτων τίνα τὰ αἷτια τῆς μεγάλης τοῦ Μητροπολίτου ὀργῆς.

Τὸ Ἱπουργεῖον δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἔκθεσιν ταύτην τῶν Συμβούλων μετὰ τῶν συνημμένων ἐγγράφων, καὶ διέταξε νὰ ἐπιστροφῶσι καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς ἡμᾶς διὰ τῆς Δημαρχίας, ὡς μὴ δι' αὐτῆς ἀπευθυνθέντα πρὸς τὸ Ἱπουργεῖον. Ὁμολογῶ, Κύριε Δήμαρχε, τὴν ἔλλειψίν μας ταύτην, ἀν' ἀληθῶς ἦτο ἔλλειψις· ἀλλὰ γράφοντες τὰ πράγματα ὑπὸ ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν εὐρισκόμενοι, ἐλησμονήσαμεν τοὺς τύπους.

Ὁ νεκρὸς ἐφέρετο πρὸς τὸν Ναὸν, τὸν καλούμενον τοῦ Χρηστοκοπίδου, πλῆθος δὲ οὐ μικρὸν συνέδρευε τὴν κηδεῖαν, καὶ οἱ πλείστοι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἦσαν ἐνορίται, καθὼς κάτοικοι τῆς συνοικίας Νεαπόλεως, ἔνθα τὴν καταικίαν του εἶχεν ὁ εἰς Κύριον ἀποδημητὰς Ἱερεὺς.

Ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Χρηστοκοπίδου, μετὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, διακόψας ὁ Μητροπολίτης τὸν πανοσιώτατον Ἀρχιεμανδρίτην Κύριον Ῥωμανίδην, παραστάντα ἵνα ἐκφωνήσῃ λόγον ἐπικηδεῖον, ἀποτείνεται πρὸς τοὺς συβρέυσαντας χριστιανοὺς, καὶ λόγους βαρεῖς ἐκσφενδονίζων κατὰ τῶν κεφαλῶν ἐκείνων, τοὺς Συμβούλους τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ὑπανιτιτόμενος, καὶ Ὁθωνιστὰς ὀνομάζων αὐτοὺς, ἐπεκαλεῖτο μεγαλοφώνως τὴν συνδρομὴν καὶ τὴν σύμπραξιν τῶν χριστιανῶν, ἵνα ἀναδείξῃ ὡς ἔλεγε, καὶ λαμπρύνῃ τὴν Ἐκκλησίαν, δι' ἣν καὶ τὸ αἷμά του, προσέθηκεν, ἦτον ἔτοιμος νὰ χύσῃ αὐτὸς ὅστις καὶ τὴν Σημαίαν τῆς ἐθνεγερσίας ἀνεπέτασεν εἰς Ἀχαίαν.

Ταῦτα πάντα, καὶ ἄλλα ὅσα καὶ Ἱερεῖς καὶ Λαϊκοὶ νὰ μαρτυρήσωσι θύναται, (διότι ἡμεῖς εὐτυχῶς παρόντες δὲν εὐρέθημεν) μετὰ πολλοῦ πάθους καὶ θιασῆς δυνάμειος ἐξεφέροντο ἐκ τῶν χειλέων καὶ τῆς καρδίας τοῦ Ἀρχιερέως, ὥστε ἂν παρόντες ἐτυγχάνωμεν, εὐχαίως τὸ πλῆθος ἐλιθοβόλει ἡμᾶς· διότι, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην· »Ὁ θυμὸς ἐστὶ πάθος θηριῶδες μὲν τῇ διαθέσει, σκληρὸν δὲ καὶ θίσιον τῇ δυνάμει, φόνων αἰτίον, συμφορᾶς σύμμαχον.» Συμφορὰ λοιπὸν ἤθελεν ἐπέλθει εἰς τὰς συζύγους εἰς τὰ τέκνα μας, καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἤθελεν οὕτω διὰ τοῦ αἵματός μας ἐξαγιάσει τὴν εἰς τὸ Θυσιαστήριον τοῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς εἰσοδὸν τετάρτου Ἐφημερίου, δι' ὃν καὶ μόνον ἐδραματούργησε τὴν ὡς ἀνωτέρω οἰκτρὰν καὶ ἔλειπνὴν Σκηνήν.

Καταπαύομεν ἐνταῦθα τὸν λόγον, διότι ἄλλος ἐπικεῖται εἰς τὴν καρδίαν μας· δὲν προβαίνομεν περαιτέρω, οὐδ' ἐξογκοῦμεν τὰ γεγονότα δι' ἐκθέσεως ἐκτενοῦς. Αὐτὰ καὶ μόνα τὰ γεγονότα ὑπῆρξαν σοβαρά.

Ἐν περιστάσει δειναῖς καὶ κρίσιμῃς, οἷαι αἱ σημεριναί, ὅτε καὶ ὁ εἰκοσαέτης Φοιτητῆς ἐν τόπῳ δημοσίῳ λαλῶν κινεῖ καὶ ἐξάπτει τὰ πλῆθη, εὐκόλον πᾶς τις νὰ κατανοήσῃ ποῖον διετρέξμεν κίνδυνον ἐν τῇ ὥρᾳ

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Μαρτίου πρὸς τὸν Κύριον Νομάρχην ἐγγράφου του, οὐ μόνον δεινῶς ἐλέγχει τοὺς Συμβούλους ὡς παραβαίνοντας καὶ Διατάγματα καὶ Ἐγκυκλίους, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀξίωσις αὐτῶν (ὅπως τὴν ὀνομάζει) τοῦ νὰ μὴ δεχθῶσι τέταρτον Ἐφημέριον, παρατηρεῖ ὅτι, « Ἀντίκειται καὶ πρὸς τὰ διατεταγμένα καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα » τού-
τέστι τὸ Σεβαστὸν ὑπουργεῖον μᾶς ἐθεώρησε καὶ ὡς παραλο-
γιζομένους.

ἐκείνη, καθ' ἣν « πρὸς καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ » ὁ μιμητὴς τοῦ Κυρίου, ὁ Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῷ Οἴκῳ τοῦ Θεοῦ τῆς Εἰρήνης, ἐνδεδυμένος τὸν τῆς χάριτος Μανδῦαν, ἐλάλει ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου περὶ τοῦ μεγάλου καὶ φοβεροῦ κινδύνου, ὃν διατρέχει, κατ' αὐτόν, ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τοῦς Ὀθωνιστάς ἡμᾶς, καὶ παρέπειθε τὰ πλήθη καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν ἀρωγὴν τῶν Χριστιανῶν, πρῶτος αὐτὸς ὁ Ἱεράρχης νὰ χύσῃ τὸ αἷμά του, ὡς ἐπα-
νελάμβανεν.

Ἴδού Κύριε Ὑπουργέ, τὰ διατρέξαντα περὶ τετάρτου Ἐφημερίου. (Παραλείπεται τὸ ἱστορικὸν μέρος ὡς περιεχόμενον ἐν τῇ ἀνωτέρῳ Ἐκθέσει μου πρὸς τὸν Κύριον Δήμαρχον)

Παρακαλοῦμεν, Κύριε Ὑπουργέ, ἵνα εὐαρεστηθῆτε καὶ διέλθῃτε μετ' ἐπιστάσις τὴν ἐσωκλειομένην ἀλληλογραφίαν. Εἰς τὴν σύνεσιν δὲ ὑμῶν ἀφιέμεθα τὴν ἑρθὴν ἐκτίμησιν τῶν γεγονότων· ἀλλὰ πρὸ πάντων παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὡς ἔχοντας καὶ τὴν ἀρμοδιότητα καὶ τὴν δύναμιν, νὰ καταστήσῃτε σεβαστὴν τὴν κοινωνικὴν ἡμῶν θέσιν ὡς πολιτῶν παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν· οὐδεμία δὲ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία οὔτε ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Πολιτείας, οὔτε ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας νὰ ὑβρίζῃ καὶ χλευάζῃ ἡμᾶς καὶ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειάν μας εἰς κίνδυνον νὰ ἐμβάλῃ. Εἰς οὐδένα ἐπιτρέπομεν, πολλὸ δ' ὀλιγώτερον εἰς τὸν Μητροπολίτην Κύριον Θεόφιλον νὰ ὀνομάσῃ ἡμᾶς Ὀθωνιστάς, ἀγύρτας καὶ τυχοδιώκτας, καὶ ἂν μὲν ἔχῃ δίκαιον ἐν Κυρίῳ, διὰ τοῦ Νόμου καὶ τοῦ Δικαίου ὀφείλει ὁ Μητροπολίτης νὰ τὸ ζητήσῃ πιστεύομεν ὁμῶς ὅτι δὲν ἀδικοῦμεν αὐτόν, ζητοῦντες καὶ ἐμμένοντες ἵνα ἐπικρατήσῃ τὰ παραγγέλματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀλήθεια, ἣτις ἐστὶν ὁ Χριστός. Εἰς ταῦτα ἐμμένομεν καὶ θέλομεν ἀκάμπτως ἐμμεῖνεν ἐνόσφ ὡς Σύμβουλοι τῆς Ἐκκλησίας ἰστάμεθα.

Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ,

Ν. ΚΟΔΡΙΚΑΣ.

ΕΜΜ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Β. Ν. ΜΕΤΑΞΑΣ.

ὡς ἐξετάσωμεν λοιπὸν πρῶτον ἂν παρέβημεν τὰ διατεταγμένα, μὴ δεχθέντες τέταρτον Ἐφημέριον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον α'. παράγραφος γ'. τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1856 Διατάγματος, τὸ ὅποιον αὐτὸ τὸ Ἰπουργεῖον, ἐλέγχον τὴν παρανομίαν καὶ τὸν παραλογισμόν ἡμῶν, ἐπικαλεῖται,
 « Πόλις ἐκ 301 μέχρι χιλίων οἰκογενειῶν συνισταμένη ἀποτελεῖ ἐνορίας 2—3, καὶ ἔχει ΔΥΩ ΕΩΣ ΤΡΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥΣ ΚΑΙ ΕΝΑ ΔΙΑΚΟΝΟΝ ΚΑΤ' ΕΝΟΡΙΑΝ. »

Ἡ ἐνορία τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἢ μᾶλλον οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ ἐνορίᾳ ταύτῃ εἰσὶν οἰκογένειαι πολὺ ὀλιγώτεραι τῶν ἐξακοσίων· καὶ δὲ σταθερῶς ἐκκλησιαζόμεναι ἐν τῷ Ναῷ» καὶ ταύτας μόνον θεωρεῖ τὸ δ'. ἄρθρον τοῦ ἀνωτέρω Διατάγματος ἀποτελοῦσας ἐκαστὴν ἐνορίαν, εἰσὶν οἰκογένειαι μόλις τριακόσιαι· ἐξ αὐτῶν δὲ πάλιν ἑκατὸν πεντήκοντα οἰκογένειαι εἰσὶ τακτικοὶ συνδρομηταὶ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, κατὰ τὸν ὑπάρχοντα σήμερον Κατάλογον. Ἀλλὰ ταῦτα ἐν παρόδῳ εἰρήσθησαν· ἐγὼ δὲ παραδεχόμενος ὡς πραγματικὸν τὸν πληθυσμὸν τῆς ἐνορίας εἰς ὀκτακοσίας οἰκογενείας, ὅπως κατεμέτρησεν αὐτὸν τὸ ὑπουργικὸν ἔγγραφο, Ἐρωτῶ· εἰς ποῖον Νόμον ἢ εἰς ποῖαν διάταξιν τοῦ ἀνωτέρω ὀργανικοῦ Διατάγματος στηριχθεὶς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ἐδιώρισε τέταρτον Ἐφημέριον; Ποῖον δὲ Νόμον, ἢ ποῖαν διάταξιν τοῦ αὐτοῦ ὀργανικοῦ Διατάγματος παραβαίνοντες οἱ Σύμβουλοι δὲν ἀπεδέχθησαν τὸν τέταρτον Ἐφημέριον; Πιστεύω ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν θέλει εἶπῃ καὶ αὐθις ὅτι παρεβίασθη ἢ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1857 Ἐγκύκλιός του· βεβαίως δὲ δὲν ἀντιφάσκω πρὸς τὰ πράγματα λέγων ὅτι, οὐδέποτε Ἐγκύκλιος ὑπουργικὴ ἠκύρωσεν οὔτε δύναται ν' ἀκυρώσῃ Διάταγμα· οὐδ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποδείξω διὰ μακρῶν ἐνταῦθα, ὅτι ἢ διὰ τῆς ἀνωτέρω Ἐγκυκλίου ἀπαγόρευσις τοῖς Δημάρχοις καὶ τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Συμβουλοῖς ἀφορᾷ τὸ πρόσωπον τοῦ διοριζομένου, δι' εἶναι ἀρμοδία ἢ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, καὶ οὐχί τῶν Ἐφημερίων τὸν

ἀριθμὸν, ὅστις ἅπαξ ὠρίσθη. Οἱ Σύμβουλοι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἀπ' ἀρχῆς ἀνεγνώρισαν τὴν πνευματικὴν ἀρμοδιότητα ταύτην τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν· διὸ καὶ δὲν εἶπον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρὸς τὴν Σεβασμιότητά του ἐγγράφων των, ὅτι δὲν ἦτο κατάλληλος ὁ διορισθεὶς ἐφημέριος Δημήτριος Κωνσταντινίδης, οὐδ' ὠνόμασαν οὐδ' ὑπέδειξαν ἕτερον Ἱερέα, ἀλλ' εἶπον ὅτι, τέταρτος Ἐφημέριος ἦτο περιττός· οὔτε παρανομοῦντες, οὔτε παραλογιζόμενοι, οὔτε πρὸς τὰ πράγματα ἀντιφάσκοντες οἱ Σύμβουλοι, ὅπως εὐηρεστήθη τὸ Ἱπουργεῖον νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτοὺς, ἀντὶ ἄλλων παρανομοῦντων.

Ἐρωτῶ, κατὰ τίνας Κανόνας Ἐκκλησιαστικούς, ἢ κατὰ τίνας νόμους τῆς Πολιτείας ἐνεργούσα ἡ Μητρόπολις Ἀθηνῶν, ἐνῶ ἀφ' ἑνὸς δι' ἐγγράφου τῆς ἐπίσημου παρέχει τὴν ἀδειαν τῶ ἱεροδιακόνῳ Κυρίῳ Γρηγορίῳ Ἀντωνιάδῃ « τοῦ ἱεροπράττειν ἀκολούτως ἐν τῇ Μητροπόλει Ἀθηνῶν » ἀφ' ἑτέρου ἐκδίδει ἕτερον ἔγγραφο, καὶ τοῦτο ἐπίσημον, καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἐφημερίους τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς « δὲν δύνασθε νὰ παραδεχθῆτε οὐδένα ὡς ἱεροδιάκονον τῆς ἡς ἐφημερεύετε ἐνοριακῆς Ἐκκλησίας, μὴ φέροντα ἔγγραφο διορισμὸν ἡμῶν » ζητήσαντος δὲ τοῦ ἱεροδιακόνου Κ. Γρηγορίου τὸν διορισμὸν του, εἶπεν αὐτῷ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὅτι δὲν δύναται νὰ τὸν δώσῃ· τοὺς δὲ Συμβούλους, ἐγγράφως ζητήσαντας τὸν αὐτὸν διορισμὸν τοῦ εἰρημένου ἱεροδιακόνου διὰ τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν, εἶπεν, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει ὡς Συμβούλους.

« Ἡ ἐνορία τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (γράφει τὸ Ἱπουργεῖον) ὑπὸ ὀκτακοσίων περίπου οἰκογενειῶν συγκροτουμένη, εἶχε πρὸ πολλοῦ ἤδη τέσσαρας Ἐφημερίους. »

Οὔτε πρὸ πολλοῦ, οὔτε ποτὲ εἶχεν ἡ Ζωοδόχος Πηγὴ Ἐφημερίους τέσσαρας· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὅτε ὁ Ναὸς οὗτος ἰδρύθη, εἶχε δύο, ἔπειτα δὲ τρεῖς. Πρὸ τριῶν ἐτῶν ὁ Πρεσβύτερος Κύριος Ἰωάννης Ἰσιδώρου, ὁ καὶ σήμερον ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἐφημερεύων, μετετέθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν καλουμένην τοῦ Χρησο-

κοπίδου, ὁ τῆς Ἐκκλησίας δ' ἐκείνης ἐφημέριος Κ. Παναγ. Σωτηρόπουλος, ἦλθεν εἰς τὴν Ζωοδόχου Πηγῆν ἄρα τρεῖς ἦσαν Ἐφημέριοι πάντοτε. Ἀλλὰ τοῦ ἐφημερίου Κυρίου Ἰωάννου Ἰσιδώρου ἐπιμέμοντος νὰ μὴ μετατεθῆ, ὑποστηριζομένου δὲ καὶ ὑπὸ τινων ἐνοριτῶν καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. Σίμου, ἐνέδωσεν ὁ τότε τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν διέπων Κ. Κύριλλος Δέγλερης, Ἡγούμενος Πεντέλης, καὶ οὕτω ἔμειναν προσωρινῶς τέσσαρες Ἐφημέριοι. Μετὰ ταῦτα ὁ ἱερεὺς Σωτηρόπουλος ἀπεχώρησεν, ἕτερος δ' αὐτὸν διεδέχθη ἀλλὰ καὶ οὗτος ἀπεχώρησεν, ὡς μὴ ἀπολαμβάνων τὰ τοῦ ζῆν. Καὶ ταῦτα εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐσφαλμένης πληροφορίας, ἣν ἔδωσαν πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον περὶ τετάρτου Ἐφημερίου.

Ἀλλὰ τὸ Σεβ. ὑπουργεῖον, πρὸς τοῖς ἄλλοις, εὕρισκε καὶ « παραδόξον ὅτι ὁ εἰς μάλιστα τῶν Συμβούλων κατὰ τὸ 1859 ὅτε ἡ ἐνορία τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς εἶχε μικρότερον πληθυσμὸν, ὡς ἐνοριτῆς τότε καὶ ὡς Σύμβουλος, ἀπῆτει παρὰ τῆς Μητροπόλεως μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμονῆς τέταρτον Ἐφημέριον, καὶ ἐγένετο τότε διορισμὸς τοιοῦτου· νῦν δὲ διορισθεὶς ἐκ νέου Σύμβουλος ἀπαιτεῖ τὸ ἐναντίον. »

Ὁ Σύμβουλος οὗτος, ὃν δὲν ὀνομάζει τὸ ὑπουργικὸν ἐγγραφοῦν, εἶναι ὁ Ἰωάννης Δραγούμης· αὐτὸς οὐδέποτε ἐζήτησε παρὰ τῆς Μητροπόλεως τέταρτον ἱερέα, καὶ μετὰ πολλῆς μάλιστα ἐπιμονῆς, ὡς λίαν ἐσφαλμένως ἐπληροφόρησαν τὸ ὑπουργεῖον. Ἡ ἀμοιβαία μετὰθεσις τῶν δύο ἱερέων τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τοῦ Χρηστοκοπίδου, περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐβρέθη, ἦτο τὸ ἀποτελεσμα τῆς αἰτήσεως οὐχὶ ἐνὸς μόνου Συμβούλου, τοῦ Ἰωάννου Δραγούμη, ἀλλὰ καὶ τῶν τεσσάρων ὁμοῦ· οὔτε σήμερον εἰς, ὁ Ἰωάννης Δραγούμης, ἀλλὰ πέντε ὁμοῦ Σύμβουλοι ἀντέστησαν κατὰ τοῦ διορισμοῦ τετάρτου Ἐφημερίου. Ἄλλ' ἔστω ὅτι καὶ ἐσφαλμένην εἶχεν ἄλλοτε γνώμην εἰς τῶν Συμβούλων τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς· εἶναι ἄρα ἀμάρτημα τὸ μὴ ἐμμένειν εἰς τὰ ἐσφαλμένα, καὶ παράδοξον γεγονός, κατὰ τὸ ὑπουργεῖον; Τὰ πάν-

τὰ ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ μεταβάλλονται, Νόμοι τελειότεροι ἀντικαθιστοῦν τοὺς ἀτελεῖς, καὶ τὰ ἐσφαλμένα καὶ τὰ πλημμελῆ ἀνορθοῦνται.

Ἄλλ' ἐν τῷ δράματι τούτῳ ἔπρεπε φαίνεται καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Εἰσαγγελέως ν' ἀναμιχθῆ. Τὴν 19 Μαρτίου προσεκλήθησαν παρ' αὐτοῦ τρεῖς τῶν Συμβούλων, ὁ Ἰωάννης Δραγούμης ὁ Ἐμμ. Φωτιάδης καὶ ὁ Ν. Κοδρικᾶς καὶ ἐνεφανίσθησαν ἀκριβῶς τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν. Ὁ Κύριος Νικολαΐδης μὲ ὄγκον Εἰσαγγελικὸν ἠβουλήθη νὰ μᾶς ἐκπτοήσῃ, εἰπὼν ἡμῖν ταῦτα. « σὰς ἐπροσκάλεσα διὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν ὅποιαν ἐγκιάσατε εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν καὶ ἂν συμβιβαστικῶς τελειώτῃ δὲν προβαίνω εἰς ἀνακρίσεις ». Ἡμεῖς δόσαντες αὐτῷ τὴν προσήκουσαν ἀπάντησιν, τῷ εἰπομένῳ ῥητῶς ἀναχωροῦντες, ὅτι, οὐ μόνον παρακαλοῦμεν ἀλλὰ καὶ ἀπαιτοῦμεν νὰ προβῆ ὁ Εἰσαγγελεὺς εἰς ἀνακρίσεις, νὰ ἐκτελέσῃ μεθ' ὅλης τῆς αὐστηρότητος πᾶν ὅ,τι διατάττουν οἱ νόμοι τῆς Πολιτείας καὶ αὐτοὶ ἀκόμη τῆς Ἐκκλησίας, ἂν ἀρμόδιος ἦτον ὁ Εἰσαγγελεὺς.

Ὁ Κύριος Εἰσαγγελεὺς ἔκρινεν ἑαυτὸν ἀρμόδιον, οὐχὶ νὰ προβῆ πλέον εἰς ἀνακρίσεις, ἀλλὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἐπιούσαν, ἥτοι τὴν 20 Μαρτίου, τὸ κατωτέρω Κλητῆριον θέσπισμα.

Ἀριθ. 3329.

Ὁ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδίκαις
Εἰσαγγελεὺς.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἔγγραφα τῆς ἐνεργηθείσης προανακρίσεως κατὰ τῶν Ἐμμανουὴλ Φωτιάδου, Νικολάου Κοδρικᾶ καὶ Ἰωάννου Δραγούμη, κατοίκων Ἀθηνῶν, ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι, ἀπὸ τὴν 31 Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 17 τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους, ὅτε ὁ ἱερεὺς Δημήτριος Κωνσταντινίδης διωρίσθη παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ἀρχιερέως Ἐφημέριος εἰς τὸν ἐνταῦθα Ναὸν αἱ Ζωοδόχος Πηγὴ» οἱ κατηγορούμενοι ἐκ συνεννοήσεως ἀπεφά-

σιταν νὰ τὸν ἀπομακρύνωσι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ ἀνατιτίως· ἰδίως δὲ τὴν 9 καὶ 16 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐταράχθη ἡ ἡσυχία καὶ εὐταξία τοῦ Ναοῦ τούτου, ἕνεκα τοῦ ἀπρεποῦς τρόπου των ὅτι, νὰ φύγη ἀπὸ τὸν Ναὸν, καὶ ὅτι δι' αὐτὸν εἶναι ἀπηγορευμένη ἡ εἰσοδος καὶ πᾶσα ἱεροπραξία, διότι οὔτε τὸν διορισμὸν αὐτοῦ δὲν ἀναγνωρίζουν, ἄλλως, θὰ πάθῃ τὰ χειρίστα. Προσέτι κατακρατοῦν αὐτοδικαίως τὰ ἐκ τῆς ἑφημερίας δικαιώματά του ὑπολογιζόμενα εἰς δραχ. τριακοσίας.

Διὰ ταῦτα καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 257, 162 καὶ 163 τῆς Ποιν. Δικονομίας προσκαλοῦμεν τὸν εἰρημένον νὰ ἐμφανισθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἀχροατήριον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Αθήναις Πλημμελειοδικῶν τὴν 19 τοῦ μηνὸς ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1863, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 10 π. μ. διὰ νὰ δικασθῇ κατὰ τὸν νόμον ἕνεκα τῆς ἄνω σημειουμένης πράξεώς του, ἧτοι ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 194, 205, 109 τοῦ ποιν. νόμου καὶ 17 τοῦ περι ἐξυθρίσεως νόμου, ἄλλως θέλει δικασθῇ ἐρήμην κτλ. Τὴν 20 Μαρτίου 1863.

Ἐδικάσθημεν λοιπὸν ἐρήμην τὴν 19 Ἀπριλίου, μὴ θελήσαντες νὰ παρασταθῶμεν κατ' ἀντιμωλίαν, ὡς ἀποφεύγοντες ἀπ' ἀρχῆς τὰ σκάνδαλα· καὶ κατεδικάσθησαν δύο ἐξ ἡμῶν εἰς φυλάκισιν ἐξ μηνῶν, καταγνωσθέντος τοῦ ἀνωτάτου ὄρου τῆς ποινῆς.

Τὸ ἄρθρ. 194 τοῦ ποιν. νόμου ἔχει οὕτως. « Μὲ φυλάκισιν » τὸ πολὺ δύο ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις βιαίως εἰσπίπτει εἰς Ἐκκλησίαν, ἢ εἰς τόπον ὠρισμένον πρὸς συναγωγὴν τινὰ θρησκευτικὴν συγχωρημένην παρὰ τοῦ νόμου, ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἢ νὰ ταραξῇ δυναστικῶς ἢ βιαιῶς συνελθούσεις ἐπὶ λατρείᾳ, ἢ τελετάς

Τὸ δὲ 205 ἄρθρον οὕτως. « Ὅστις ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ νόμου ἐξηρημένων περιπτώσεων αὐτοδικοῖ (λαμβάνει μόνος τὰ κδικαία του) κατὰ νομιζομένης, ἢ ἀληθοῦς ὕβρεως, ἢ ἐνεργεῖ αὐτογνωμόνως ἀξίωσιν περὶ δικαιώματος, τὸ ὅποιον ἔχει τῷ ὄντι, ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ »

»ένος μηνός, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην συμβῆ βιαί-
»α ἐπίθεσις εἰς πρόσωπον, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν. »

Τέλος τὸ ἐπὶ ἐξυβρίσει ἄρθρον 17 διατάττει ταῦτα « φυ-
»λάκισις τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ τὸ πολὺ ἐξ
»μηνῶν ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον ὅστις εἰς δημοσίαν ὀμιλίαν, ἐγ-
»γράφως ἢ διὰ συμβολικῶν παραστάσεων, προσβάλλει διὰ πε-
»ριφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων τὰ δόγμα-
»τα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας,
»ἢ ἄλλης θρησκείας ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς
»Κυβερνήσεως. »

Μόνη ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων κινεῖ εἰς ἀγανά-
κτησιν πάντα εὐσεβῆ Χριστιανὸν· δίδει δ' ἐνταυτῷ καὶ τὸ μέτρον
τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ὅτινες, παρωθούμενοι καὶ
ὑπ' ἄλλων, μᾶς ἀπέδωκαν πράξεις ἐγκληματικάς.

Ἐνηργήσαμεν ἀνακοπὴν τῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν ὁρδὸν ἡ-
μέραν μετὰ τὴν ἐρήμην δίκην, ἧτοι τὴν 26 ἀπριλίου, ἐδικά-
σθημεν κατ' ἀντιμωλίαν καὶ ἠθωώθημεν διότι, τίς σώας ἔχων
τὰς φρένας καὶ τὸ Κλητήριον θέσπισμα ἀναγνούς, ἤθελε πι-
στεύσῃ ὅτι αἱ λέξεις (παρὰδεχόμεθα χάριν τοῦ Εἰσαγγελέως Κ.
Νικολαΐδου, καὶ τοῦ καταμυνήσαντος ἡμᾶς ἱερέως Δημητρίου
Κωνσταντινίδου, αὐτὰς τὰς κατηγορητηρίου λέξεις των) ἀνά-
φύγη ἀπὸ τὸν Ναὸν—ὁ ἱερεὺς—καὶ δι' αὐτὸν εἶναι ἀπηγορευ-
μένη ἢ εἴσοδος κλπ.» τίς σώας, λέγομεν, ἔχων τὰς φρένας ἢ
θελε πιστεύσῃ, ὅτι, τὰς λέξεις ταύτας, καὶ τὸς ἐκφράσεις ταύ-
τας καὶ ὅσας ἄλλας ἐπεσώρευσε καθ' ἡμῶν τὸ Κλητήριον θέ-
σπισμα, ὁ Νόμος θεωρεῖ προσβολὴν, περιφρονητικῶν χλευασμῶν,
δυσμενεῖς ἐκφράσεις κατὰ τῶν δογμάτων, τῶν διατάξεων καὶ
τῶν ἐθίμων τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας; τίς σώας ἔχων τὰς
φρένας χριστιανός ἤθελε πιστεύσῃ ὅτι, ὁ Σύμβουλος τῆς Ἐκκλη-
σίας ὁ μὴ δεχθεὶς ἱερέα παρανόμως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διορισθέν-
τα, τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου «ὡς βιαίως εἰσπίπτων εἰς ἔκκλη-
σίαν, ἢ εἰς τόπον ὠρισμένον πρὸς συναγωγὴν τινα θρησκευτικὴν,

καὶ ὅτι προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἢ νὰ ταραξῇ δυναστικῶς, ἢ θιασίως συναθροίσεις ἐπὶ λατρεία, ἢ τελετάς;» Καὶ ὁμῶς ὡς τοιοῦτοι ἐχαρακτηρίσθημεν, ὡς τοιοῦτοι ἐκατηγόρηθημεν, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἐφέρθημεν εἰς τὴν ἔδραν τῶν ὑποδίκων.

Τίς δὲν ἤθελε θρηνήσῃ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων τὴν κατάστασιν, καὶ τοὺς Κληρικούς οἰκτείρει ἐκείνους οἵτινες «τὴν θεῖαν καταδολιευόμενοι γραφὴν καὶ ἐνδιαστροφῶς αὐτὴν χρώμενοι πρὸς τὸ ἑαυτῶν βούλημα» ἀντὶ νὰ ποιμάνωσι (κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόσ. Πέτρον Καθ. Α. Ἐπίσ.) «Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποιμνιον τοῦ Θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστικῶς ἀλλ' ἐκουσίως, μὴδὲ αἰσχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μὴδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου,» ἐπιπίπτουσιν ἐμπαθῶς κατ' αὐτοῦ τοῦ ποιμνίου, σκάνδαλον μέγα καὶ φοβερὸν γινόμενοι; «Ἐν προσωποληψίαις ἔχοντες τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης». «εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε ἀμαρτιάν ἐργάξεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται» (Ἰάκωβ, Καθ. Ἐπίσ.) παραβάται λοιπὸν καὶ τῶν νόμων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν νόμων τῆς Πολιτείας ἐξηλέγχθησαν δημοσίως ὁ Ἱερεὺς Δημήτριος Κωνσταντινίδης καὶ οἱ ὠθήσαντες αὐτὸν, παραβάται τῆς διδαχῆς τοῦ Χριστοῦ. «Πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ οὗτος καὶ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸν ἔχει· εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαιρεῖν αὐτῷ μὴ λέγετε.» Κατὰ τὰ θεῖα ταῦτα λόγια τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου (Καθ. Β'. Ἐπίστ.) δὲν ἐδέχθημεν, ἐλθόντα πρὸς ἡμᾶς, τὸν Δημήτριον Κωνσταντινίδην, οὐδὲ χαιρεῖν αὐτῷ εἶπομεν. Ἀλλ' ἔστω· (καὶ τοῦτο ἔτι πρὸς χάριν τοῦ Ἱερέως καὶ τοῦ Εἰσαγγελέως Κ. Νικολαΐδου) ὅτι ὡς ἄνθρωποι ἐσκανδαλίσθημεν ἀεπρολήφθημεν ἐν παραπτώματι, μὴ δεχθέντες τὸν Δημήτριον Κωνσταντινίδην, ἀλλ' εἰπόντες αὐτῷ, *δεῖ σε ἀναγνωρίζομεν*. Εἰ ὁ Ἱερεὺς οὗτος ἔμενον ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, εἰ φίλος τοῦ Χρι-

στοῦ ἤτο, «ὕμεις φίλοι μου ἐστέ ἐὰν ποιεῖτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν,» ὤφειλε νὰ πράξῃ κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ, ὤφειλε ν' ἀκούσῃ τοῦ ἀποστόλου Παύλου λέγοντος· «Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς.» καὶ ἂν ἐλοιδορεῖτο καὶ ἂν ἐδιώκετο, καὶ ἂν ἐβλασφημεῖτο παρ' ἡμῶν ὁ πρεσβύτερος Κωνσταντινίδης, πάλιν ὤφειλε τὸν Παῦλον ν' ἀκούσῃ. «Λοιδορούμενοι, εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν.» «Ποῖον γὰρ κλέος (λέγει ὁ ἀπόστολος Πέτρος Κἀθ. Α΄. Ἐπισ.) εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλὰ εἰ ἀγαθοποιούντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῶ, εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμῶν, ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ». Ἀλλὰ τοῖς ἴχνεσιν ἄλλου, ἢ τοῖς ἴχνεσιν τοῦ Χριστοῦ ἐπηκολούθησε πειρασθεὶς ὁ πρεσβύτερος Κωνσταντινίδης. Ἰπογραμμῶν δὲ λαβὼν ζῆλον πικρὸν καὶ ἐριθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, κατεκαυχᾶτο καὶ ἐψεύδετο κατὰ τῆς ἀληθείας, ἥτις ἐστὶν ὁ Χριστός· «εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθειαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε κατὰ τῆς ἀληθείας.» (Ἐπισ. Ἰακώβου). Ἡμεῖς δὲ, οὐ λοιδοροῦντες, ἀλλὰ λοιδορούμενοι, οὐ βλασφημοῦντες ἀλλὰ βλασφημούμενοι, οὐ διώκοντες, ἀλλὰ διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ ἱερέως Κωνσταντινίδου, ἠνεχόμεθα αὐτὸν, ἔχοντες καθαρὰν τὴν συνείδησιν τοῦ καθήκοντός μας· «τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχωι ἀδίκως.» (Πέτρος Κἀθ. α΄. Ἐπιστ.)

Τὸ θέαμα τῆς κακίας καὶ τῆς ἀναιδεΐας, Κύριε Δῆμαρχε, εἶναι δεινόν, ἀλλ' οὐχὶ νέον ἐπὶ τῆς γῆς· ὑπάρχει ὅμως δεινότερόν τι, καὶ τοῦτο εἶναι ἡ ἀδιαφορία μεθ' ἧς ἀκούομεν ἄλλους λέγοντας, καὶ συναινοῦμεν καὶ ἀποδεχόμεθα πολλὰκις τὸ «ἐγὼ δὲ θὰ διορθώσω τὰ πράγματα.» Ἐκαστὸν ἄτομον ἀποτελεῖ τὸ ἐγὼ ἂν λοιπὸν ἕκαστος πολίτης ἀδιαφορῶν εἶπη, ἐγὼ δὲν θὰ

διορθώσω τὰ πράγματα, πῶς τότε θὰ διορθωθῶσι τὰ πράγματα τὰ ἐκκλησιαστικά; ἂν ἕκαστος σιωπήσῃ διὰ τὰ ἱερώτερα, δὲν εἶναι ἄρα φόβος μὴ σιωπῶντες « εἰς πείραν ἔλθωμεν τῆς Θείας ἀγανακτήσεως; »

Ἡ Πολιτεία κατακρίνει καὶ τιμωρεῖ τὸν διὰ λόγων, ἢ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ προσβάλλοντα τὰς Ἀρχάς, τοὺς νόμους, τὸν μὴ ἀπονέμοντα τὸ ὀφειλόμενον πρὸς τὰ Καθεστῶτα σέβας, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀσφάλεια καὶ ἐλευθερία. Πόσω μᾶλλον ὀφείλει ἡ Πολιτεία διὰ τὸν ἱερέα ἐκείνον, ὅστις καὶ διὰ τῆς διαγωγῆς του καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός του ἐξασθενεῖ τὸ σέβας τὸ πρὸς τὴν δημοσίαν τοῦ Θεοῦ λατρείαν· καὶ ὅταν μάλιστα ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ δὲν εἶναι ἀρκούντως παρεσκευασμένη εἰς εὐσεβεῖς σκέψεις, παρασύρεται διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ παραδείγματος.

Ἄλλ' ἄρα γε ταῦτα πάντα ἐγένοντο διὰ τὴν παραδοχὴν τετάρτου Ἐφημερίου; ἢ ἐγένοντο διὰ νὰ κολαφισθῶσιν οἱ μὴ δεχθέντες τὸν Ἐφημέριον καὶ ραπισθῶσιν « ὡς ἀντιλέγοντες εἰς τὰς διαταγὰς τῶν Ἀρχιερέων μας; » « ὡς παραγνωρίζοντες καὶ παραβλέποντες τὴν ἀρχὴν ταύτην; » (Ἐγγραφοὶ Μητροπολ. Ἀθηνῶν 3 Φεβρουαρίου 1863).

Αἱ ὕβρεις, αἱ ἀπειλαὶ, τὰ Κλητήρια θεσπίσματα, αἱ καταβληθεῖσαι προσπάθειαι εἰς τὸ ν' ἀποδοθῶσιν ἡμῖν ἐγκληματικὰ πρᾶξεις, κακουργήματα, ἢ ἀπαγωγὴ ἡμῶν εἰς τὰ Δικαστήρια· ὅλα ταῦτα σκοπὸν ἄρα εἶχον τὴν σωτηρίαν τῆς κινδυνευούσης, κατὰ τοὺς κατηγοροῦς μας, Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τριακοσίων τοῦ ἱερέως, ὡς δῆθεν κατακρατουμένων, δραχμῶν; ἢ μήπως ἐξανέστη ἡ σπειρα ὅλη ἵνα τιμωρήσῃ ἡμᾶς, ἵνα διὰ τῆς φυλακισέως μας, διὰ τοῦ παραδείγματός μας σωφρονήσῃ καὶ ἄλλους ἐνοριακῶν Ναῶν ἐκκλησιαστικούς Συμβούλους; εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας οἱ κατήγοροί μας αὐτοὶ ἡλικίαν ἔχουν, αὐτοὶ ἄς ἀπαντήσωσιν. Ἀλλὰ διατὶ δὲν ἐτιμωρήθημεν ὡς παραβάται τῶν νόμων; διατὶ, μετὰ τοσοῦτον χρητοθόρυβον δὲν ὑπεχρεώθημεν καὶ εἰς τὴν

ἀπόδοσιν τῶν παρ' ἡμῶν κατακρατουμένων τριακοσίων δραχμῶν τοῦ ἱερέως ;

Δὲν ἦτον μέγαλον πρᾶγμα τοῦ τετάρτου Ἐφημερίου τὸ ζήτημα, ἀφοῦ τέλος πάντων ἐλύθη, εἶπον οἱ πρῶν Συναδελφοί, οἵτινες καίτοι ἐπανειλημμένως ζήτησαντες τὴν παραίτησιν των μετ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Ν. Κοδρικᾶ, καίτοι ἐμμείναντες εἰς τὴν παραίτησίντων μεθ' ἡμῶν, αἴφνης ἀπεσπᾶσθησαν ἀφ' ἡμῶν, διότι ἀγαποῦν, εἶπον, τὴν εἰρήνην, τὴν ὁμόνοιαν· διότι, ὑμεῖς, Κύριε Δήμαρχε, παρετηρήσατε πρὸς αὐτοὺς ὅτι δὲν ἐσύμφερε « νὰ τὰ βάλλουν μετὸν Πατριάρχην τῆς Ἀνατολῆς » (τὸν Μητροπολίτην Ἀθηῶν ἐννοοῦντες). Εἰρήνην ἠσπᾶσθημεν καὶ ἡμεῖς· καὶ τὴν εἰρήνην ἐπιθυμοῦντες ἐπιμείναμεν, ὡς οἶδατε, ἀκάμπτως εἰς τὴν παραίτησιν μας· χωρὶς δὲ νὰ λάβωμεν τὴν παραίτησιν μας ἀπεχωρήσαμεν τοῦ ναοῦ ὡς Σύμβουλοι, διότι εἰρήνην ἠγαπήσαμεν καὶ οὐχὶ σκάνδαλα, ἀλλὰ τὴν εἰρήνην ἣν ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Χριστὸς, τὴν ὁμόνοιαν τὴν ἐπὶ καλῶ καὶ Θεῶ συνάπτουσαν καὶ οὐχὶ πᾶσαν εἰρήνην. « Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν ὅτι πᾶσαν εἰρήνην ἀγαπητέον· οἶδα γὰρ ὡςπερ στάσιν τινὰ βελτίστην, οὕτω καὶ βλαβερωτάτην ὁμόνοιαν· ἀλλὰ τὴν γε ἐπὶ καλῶ καὶ Θεῶ συνάπτουσαν » (Γρηγόριος ὁ Θεολόγος).

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ τετάρτου Ἐφημερίου, οὐδαμῶς ἐπὲρ τοῦ νόμου, ἀλλὰ κατὰ τοῦ νόμου λυθὲν, διότι τέταρτος Ἐφημέριος ἐγκατέστη εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγὴν, ἀδιάφορον δὲ ἂν ἀντὶ τοῦ Παπᾶ-Δημητρίου, ἐστάλη ὁ Παπᾶ Βασίλειος, δὲν ἐπρόκειτο περὶ προσώπου, ἀλλὰ περὶ ἀριθμοῦ, ὡς ἐν τοῖς ὀπισθεν ἐρρήθη· ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅτι δὲν ἦτον μέγαλον, ἔστω, λέγω μετὰ τῶν παλινοδησάντων Συμβούλων τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, δὲν ἦτο μέγαλον πρᾶγμα. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα ἀποτελοῦσι τὴν ἐξαιρέσιν, τὰ δὲ μικρὰ τὸν Κανόνα· ἀπὸ δὲ τῶν μικρῶν, τῶν κοινῶν καὶ τῶν συνήθων, συνίσταται ὁ βίος ἡμῶν ἅπας· καὶ ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὴν ἐν τῷ Κόσμῳ θείαν αὐτοῦ διδασκαλίαν τὴν ἀξίαν τῆς ἀρετῆς ἔθεσεν ἐν τῇ ἀκριβοῇ τηρήσει

καὶ τῶν μικρῶν τὸ ἐκ τῶν μικρῶν ὁμῶς πηγάζον ἀποτελέσμα, τὸ Σκάνδαλον, εἶναι μέγα· ἡ ἰσχὺς τοῦ παραδείγματος εἶναι μεγάλη. Ὅταν ὁ Ἱερεὺς, ὁ λειτουργὸς οὗτος τοῦ Ἰψίστου, ὁ τῆς ἀγγελικῆς ἀξίας λαχὼν τὸ τίμιον, ἀθετῶν τὴν δεδομένην αὐτῷ δι' ἀγαθότητα ἐπουράνιον διαίταν, καταβαίη εἰς τὰ φαῦλα καὶ τὰ πονηρὰ, ὑπερακοντίζων τὴν πέτραν τοῦ σκανδάλου καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν Δικαστηρίων, διὰ μίτος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, δὲν εἶναι πλέον διδάσκαλος, δὲν εἶναι πλέον ὁδηγὸς τοῦ ποιμνίου. Ὁ τοιοῦτος Ἱερεὺς «ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδε ποῦ ὑπάγει, καὶ ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ» (Ἰωάν. Καθ. Α'. Ἐπίς.) ὁ Ἱερεὺς «ὁ λέγων ἔγνωκα τὸν Θεὸν, καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶ καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἐστὶ.» «ὁ λέγων ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ μένειν, ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησε καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν» (Ἰωάν. Καθ. Α'. Ἐπίς.). Ἄλλ' ὁ Ἱερεὺς Δημήτριος Κωνσταντινίδης καὶ οἱ παρασθῆσαντες αὐτὸν, οὐ περιεπάτησαν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ τὴν πονηρὰν ὁδὸν ἐξελέξαντο· ἐπέπεσον δὲ καθ' ἡμῶν «ὡς νεφέλαι ἀνυδροὶ ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι· δένδρα φθινοπωρινὰ, ἄκαρπα, δις ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα, κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπάφριζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας» Ἰουδ. Καθ. Ἐπίς.) Τοσαῦτα δὲ καθ' ἡμῶν ἐλαλήθησαν καὶ ἐν Δικαστηρίῳ, ὥστε ἐνομίσαμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῆς συζητήσεως ὅτι ζῶμεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Νέρωνος, ὅτε οἱ χριστιανοὶ διεβάλλοντο ὑπὸ τῶν Σιμωνιανῶν ὡς ἀνθρωποφάγοι, ὡς πλάνοι, ὡς διεγείροντες τοὺς λαοὺς εἰς ἀποστασίαν. Μέγαν διωγμὸν ἤγειρεν ὁ Δομετιανὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι δὲν ἀνεγνώριζαν αὐτὸν καὶ δὲν συνήνουν, νὰ τὸν ὀνομάζωσι Θεὸν μέγας καὶ καθ' ἡμῶν ἠγέρθη διωγμὸς, διότι δὲν ἀνεγνώρισαν τὸν παρανόμως ἀποσταλέντα ὡς ἐφημέριον Δημήτριον Κωνσταντινίδην, καὶ δὲν ὀνομάσαμεν Κυρίαρχον ἀπόλυτον τὴν ἐκτὸς τοῦ νόμου ἐνεργούσαν ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχήν, τὴν ἀπο-

στείλασαν, παρά τὰ νενομισμένα, τέταρτον εἰς τὴν Ζωοδόχον Πηγήν Ἐφημέριον.

Ὁ Πρεσβύτερος Δημήτριος Κωνσταντινίδης, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀθώωσαντος ἡμᾶς Δικαστηρίου ψευδορκήσας « διεβεβαίωσεν ἐπὶ τῇ ἱερwsύνη του »· τὰς διὰ τῆς καταμνησείας του ψευδῶς ἀποδοθείσας ἡμῖν ἐγκληματικὰς πράξεις· ἐγένετο δὲ ἐπίορκος καὶ παραβάτης οὐ μόνον τῆς Θείας ἐντολῆς καὶ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ » ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1852 νόμου περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀποστολικῶν καὶ Συνοδικῶν Κανόνων (Κανῶν ΚΕ'. τῶν Ἀποστόλων, ὅλων τῶν Ἱερῶν Συνόδων, καὶ Κανῶν ΝΑ'. τοῦ μεγάλου Βασιλείου)· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐσυκοφάντησεν ἡμᾶς, ὡς λαβόντας καὶ κατακρατοῦντας τριακοσίας δραχμὰς ἀνηκούσας εἰς αὐτὸν ἀντικραυγάζουσης τῆς παραγγελίας τοῦ Κυρίου « καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χειτῶνά σου λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον » (Ματθαῖος). Πλὴν ἐγὼ δὲν ἠθέλησα, οὐδὲ θέλω καὶ σήμερον κριθῆναι μετὰ τοῦ συκοφαντήσαντος καὶ ἐγκληματικὰς πράξεις ἀποδώσαντος ἡμῖν Ἱερέως· οὐδ' ἀπαιτῶ τὴν κατὰ τοῦ παρανομήσαντος ἐφαρμογὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων· ἀλλὰ μιμούμενος τὸν Χριστὸν, ὅστις « λαιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπεῖλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως »· παραδίδω τὸν καταδιώξαντά ἡμᾶς τῷ Θεῷ « τῷ κρίνοντι δικαίως »· « εἰ γὰρ ὁ Θεὸς Ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφων ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους » (Πέτρος Καθ. Β'. Ἐπις.) οὕτω πάντως ἀποδώσει τὰ δίκαια ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Λήθη λοιπὸν ἅς καλύψῃ τὰ παρεληλυθότα· ἀλλ' ἡ εὐθύνη ἅς μὴ παύσῃ ἐπιβαρύνουσα ἡμᾶς τοὺς Πατέρας διὰ τὰ τέκνα, διὰ τὰ φίλτατα ἡμῶν. Τὰ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀνάγκη ἐθνική, ἀνάγκη κοινωνική νὰ ἐφελκύσῃσι σπουδαίως τὴν μέριμναν καὶ τὴν προσοχὴν οὐ μόνον τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ

ἐκάστου εὐσεβοῦς πολίτου. Τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς Πολιτείας ἀπαιτεῖ νὰ μὴ ῥαθυμῶμεν εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις διὰ τῆς οὐρανοῦ αὐτῆς διδασκαλίας καθοδηγεῖ τὸν πολίτην ἐξ ἀπαλῶν ἐνύχων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του πρὸς τε τὸν Θεὸν καὶ τὴν Πολιτείαν. Καὶ δὲν πρέπει νὰ φαίνεται παράδοξον ὅτι, ὁ μὴ διδαχθεὶς ἐκ παιδῶν νὰ σέβηται καὶ νὰ φοβῆται τὸν Θεόν, « ἐν ᾧ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν » δὲν φοβεῖται τὸν Κόσμον, δὲν σέβεται τὴν ιδιοκτησίαν, δὲν φεῖδεται τῆς ὑπολήψεως τοῦ πλησίον του.

Ἡ Ὀρθοσκεία δὲν εἶναι ἀπλοῦν θεωρητικὸν μελέτημα, ἀπαιτεῖ ἔργα: ἡ Ἐκκλησία καθ' ἐκάστην ἐκφωνεῖ « Ἀγίασον τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου σου » πᾶς τις λοιπὸν καθήκον ἔχει νὰ συμπράξῃ πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν οὐ καλῶς κειμένων, εἰς εὐπρέπειαν τοῦλάχιστον τοῦ Οἴκου τοῦ Κυρίου, καὶ τὴν ἐν τοῖς ἱερεῖς ναοῖς ἐν πολλοῖς ἀμαρτάνουσαν, διὰ τὴν ῥαθυμίαν ἡμῶν, λατρείαν. « Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ σπαραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ τροχιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσίν ὑμῶν ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῆ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον » (Παῦλος). Πάντες ἐσμέν τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, πάντες ἐν σῶμα ἐσμέν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ: « τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμέν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν » (Παῦλος). Πάντες λοιπὸν ὡς ἐν σῶμα, καὶ οὐχὶ μόνοι οἱ ἐνάρετοι Κληρικοὶ, ὀφείλομεν ὡς τέκνα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχοντες νὰ φροντίσωμεν σπουδαίως διὰ τὰ τῆς Ἐκκλησίας. Μὴ ῥαθυμῶμεν λοιπὸν, μὴ ἀποβάλωμεν τὴν παρόρησίαν. « μὴ ἀποβάλητε τὴν παρόρησίαν ὑμῶν ἥτις ἔχει μισθοποδοσίαν μεγάλην· ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν, ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομισήσθε τὴν ἐπαγγελίαν » (Παῦλος).

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, τὸ μετὰ παρόρησίας λαλεῖν, δὲν εὐηρέστησε πάντοτε· ἴσως δὲ καὶ ἡ ἔκθεσις αὕτη θεωρηθῆ παρ'

ὑμῶν, Κύριε Δήμαρχε, ἢ παρ' ἄλλων κατά τι τραχεῖα· ἀλλὰ φύσει τραχεῖα καὶ σκληρὰ εἶναι ἢ ἀλήθεια, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· «ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον.» (Παῦλος) καὶ αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ τὸ κήρυγμα σκληρὸν τὸ ὠνόμασαν οἱ διώκται τῆς ἀληθείας· «σκληρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν ; » Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐνστερνισθῶμεν τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν δὲν ἐγγράψωμεν «οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι σοφίας καὶ συνέσεως, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίνας» τὰ παραγγέλματα τῆς ἱεράς ἡμῶν Θρησκείας, ἅμεσον ἔχοντα εἰς τὰ τῆς Πολιτείας ἐπιφρόνην, ἢ πίστις ἡμῶν νεκρὰ ἐστὶν ἄνευ ἔργων, ἢ δὲ Πολιτεία χυλαίνει. Ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκθέσεώς σου ταύτης ἐπικρίνεις τὰς πράξεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ἴσως ἄλλοι παρατηρήσουν. Ἀσφῶνται τῶν σκανδάλων οἱ αἴτιοι, ἄκοντα παρασκευάσαντές με εἰς ἀγῶνα καὶ ὅμως τὰ πράγματα ἀπλῶς καὶ ἱστορικῶς ἐξέθεσα. Ἀλλ' οὐδὲ καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἤθελα δημοσιεύσει, ἂν ὑμεῖς Κύριε Δήμαρχε, ἐδίδατε ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀπὸ 26 Μαρτίου ἀναφοράν μας· ἂν τὸ σκάνδαλον δὲν ἐγένετο μέγα καὶ οἱ κατήγοροί μας δὲν εἶχον τὴν ἀναίδειαν νὰ φέρωσιν ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ Δικαστήρια διὰ νὰ μᾶς ἐκθέσωσιν εἰς τὴν μομφὴν τοῦ Κόσμου, εἰς τὴν κατάκρισιν τοῦ Κοινοῦ· ἂν καὶ σήμερον ἔτι οἱ καλοὶ οὔτοι ἄνθρωποι δὲν ἐπροσπάθουν νὰ παραστήσωσιν ἀντιστρόφως τὰ πράγματα, λέγοντες πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτι καὶ τὸ Δικαστήριον ἐπιεικῶς ἀπήλλαξεν ἡμᾶς τῆς κατηγορίας. Καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα, ἐὰν τῆς παρούσης ἐκθέσεώς μου ἢ δημοσίευσίς θεωρηθῇ ἀμάρτημα, εὐχαρίστως δέχομαι τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν· ἀρκεῖ μόνον ἢ περὶ αὐτῆς ἀπόφασις τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς νὰ διαλαμβάνῃ ὅτι· εἶναι μὲν ἀληθὴ τὰ παρ' ἐμοῦ ἐκτεθέντα, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐλέγχηται ἢ παρανομία, ἢ ἀγυρτία διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν πραγμάτων, διὰ τοῦτο κηρύττομαι ἐγὼ πταίστης, ἐγὼ παραβάτης τῶν νόμων· συμφέρει δὲ νὰ τιμωρηθῇ εἷς ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη, τὸ ἐπαναλέγω, εἶναι ἀπλὴ τῶν γεγονότων ἐξιτόρησις. Παρέλειψα δὲ πολλὰ, διότι, κατὰ τὸν Παῦλον «πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξε-
σιν ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ». Ἐάν δέ τις νὰ ἐπικρίνη θελήσῃ τὴν
ἔκθεσιν ταύτην λογικῶς, εἶμαι ἑτοιμος ν' ἀπαντήσω ἂν ὅμως
ἀναιδῆς τις ὑβριστῆς ὑποκρινόμενος εὐτέθειαν, ἢ συκοφάντης ἐν
μέσῳ προβῆ, ὑποχωρῶ, καὶ αὐτὸς δύναται νὰ γράψῃ ἢ νὰ λα-
λήσῃ πᾶν ὅ,τι βούλεται.

Λέγω δὲ, τελευτῶν τὴν ἔκθεσιν, πρὸς τοὺς κατηγόρους ἡμῶν,
τοὺς ὑποκριτὰς, τοὺς γράψαντας, τοὺς λέγοντας «ὡς ἂν ὁμότης
ἐν τῷ Ναῶ, οὐδὲν ἐστίν· ὡς δ' ἂν ὁμότης ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ Ναοῦ,
ὀφείλει» πρὸς τοὺς διαδίδοντας καὶ σήμερον ὅτι ἡμεῖς ἐξάνεστη-
μεν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, σκάνδαλα ἐνσπεύροντες ἐκεῖ ὅπου κη-
ρύττεται ἡ εἰρήνη· ὅτι βλασφημοῦσι βλασφημίαν μεγάλην κατὰ
τῶν παραγγελμάτων τῆς Ἐκκλησίας· εἰκὴ δὲ καὶ ἀπλῶς ἐκλαμ-
βάνουσι τὸν λόγον τῆς θεοπνεύστου γραφῆς· ἀκαὶ γὰρ εἰ ἀπλῶς
ἐκκληπτέος (κατὰ τὸν Χρυσόστομον) ὁ λόγος τῆς θεοπνεύστου
γραφῆς, πάντα οἶχεται, εἴτε θεοσεβῆς πίστις, ὁμολογία καὶ λα-
τρεία τῶν εὐσεβῶν, εἴτε ἀποστολή καὶ ἱεραρχία, εἴτε μαρτυρία
καὶ δικαιοσύνη καὶ εἰ τις ἂν εἴη ἀγιωσύνη. »

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἰουνίου 1863.

Εὐπειθέστατος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

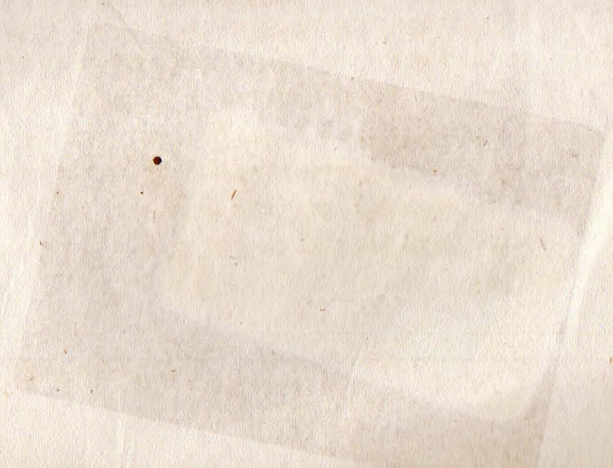
πρώην Σύμβουλος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000051230

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΝΕΥΤΟΝ

AKADHMIA

ΑΟΗΝΩΝ